

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.655/2013/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Küzmös Imre ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a Dr. T. É. jogtanácsos által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 6.P.21.911/2012/19. számú ítélete ellen az alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben és akként változtatja meg, hogy az alperes 210 000 (Kétszáztízezer) forint tőke után 2010. augusztus 1. napjától, 2 000 000 (Kétmillió) forint tőke után 2010. július 9. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamat fizetésére köteles. Mellőzi az alperes perköltségben marasztalását, és úgy rendelkezik, hogy a peres felek az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni. Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 176 800 (Százhetvenhatezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes és néhai **R. V.** 2000. óta élettársak voltak, közös gyermekük nem született.

2010. július 9. napján **R. V.**t, előzetes telefonos bejelentés alapján, mely szerint ittas állapotban egy vita után valakit megszuirt egy vendéglátó üzletben, a rendőri intézkedésnek való ellenállása miatt kényszerintézkedés alkalmazásával elfogták, majd a **"T"** Rendőrkapitányságra előállították, ahol 20 óra 55 perckor a földszint 9. számú előállító helyiségben elhelyezték. **F. J.** rendőr főtörzsszáslós ügyeletes tiszt az előállító helyiséget megfigyelő zárt láncú videó rendszer monitorját nem kísérte folyamatosan figyelemmel, és nem gondoskodott rendkívüli őrzés biztosításáról sem. 22 óra 27 perc és 22 óra 45 perc között **R. V.** a pólóját széttépte, és annak passzrészével az elválasztó rácsra magát felakasztotta. Az öngyilkosságot az alperes munkatársa 22 óra 55 perckor észlelte, azonban

a mentőszolgálat haladéktalan értesítése és kikerzése ellenére a halál bekövetkezését megakadályozni már nem tudták.

A káreseményről készült videofelvételt **P. Cs.** rendőr százados és **Dr. B. B.** rendőr alezredes megtekintették, amely alapján a felvételen látható eseményeket a rendőr-főkapitányság vezetőjének írt 2010. július 15. napi jelentésében **M. L.** rendőrezredes, főkapitány-helyettes részletesen rögzítette, majd ezt követően az alperes részéről a felvételt megsemmisítették.

Néhai **R. V.**t a felperes temettette el, a temetéssel összefüggésben felmerült koszorú 5 000 Ft költsége, az elhunyt részére öltöny vásárlásának 15 000 Ft költsége, temetési szertartás 17 000 Ft költsége, temetési szolgáltatások 133 000 Ft költsége és virrasztás 40 000 Ft költsége.

Élettársa halálát követően a felperes az egyik gyermekének családjához költözött. A szokásos gyászreakció mellett pszichés megbetegedése nem alakult ki, élettársa elvesztését feldolgozta.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság Katonai Tanácsa a 2011. szeptember 29. napján kelt KB.I.80/2010/5. számú ítéletével megállapította **F. J.** rendőr főtörzsszázlós bűnösségét a Btk. 348. §-a (1)-(2) és (4) bekezdésén alapuló szolgálatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés vétségében. Az ítélet indokolása szerint a vádlott az előállító helyiség monitorán az ott elhelyezett személy tevékenységét nem kísérte figyelemmel, nem vezényelt rendkívüli őrzt az előállított személy őrzésére és figyelésére, így nem észlelte, hogy **R. V.** az elválasztó rácsra felakasztotta magát. A haláleset miatt a szolgálatra nézve jelentős hátrány következett be. A vádlott cselekményével megszegte a Rendőrség Szolgálati Szabályzata 51. §-ának (1) bekezdésében és a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzata 19/A. pontjában írt rendelkezéseket. A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2012. október 12. napján kelt 6.Kbf.108/2011/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta az indokolás azon kiegészítésével, hogy az adott ügyben néhány órával korábban ittas állapotban élet elleni bűncselekményt elkövető, majd a hatósági intézkedéssel szembeszegülő személy került elhelyezésre az előállító helyiségben, akinek a figyelemmel kísérése, őrzése fokozott figyelmet kívánt, így már a bekövetkezett eredménytől függetlenül is a vádlott mulasztásából a jelentős hátrány veszélye származott.

A felperes keresetében kérte kötelezni az alperest **R. V.** halála miatt vagyoni kártérítés jogcímén 388 000 Ft tőke, nem vagyoni kártérítés jogcímén 20 000 000 Ft tőke, a tőkeösszegek után 2010. július 9. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatai és a perköltség megfizetésére. Előadta, hogy a bekövetkezett halálesetért az alperes alkalmazottainak felelőssége megállapítható. Élettársa elvesztése miatt temetési költség, holttest hazaszállítása, virrasztás és halotti tor költségei, temetési szertartás költségei, ruházat vásárlása, koszorú vásárlása alapján vagyoni kára, a hozzátartozó elvesztése következtében nem vagyoni kára keletkezett.

Az alperes a kereset elutasítását, a felperesnek perköltségében marasztalását kérte azzal, hogy nem bizonyított az alperes alkalmazottjának a mulasztása és a halál bekövetkezése közötti okozati összefüggés, a vagyoni és a nem vagyoni kár iránti igény pedig eltűzött.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 210 000 Ft vagyoni és 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és 2 210 000 Ft összeg után 2010. július 9. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 254 000 Ft, az Áfa összegét is magában foglaló perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította, és úgy rendelkezett, hogy a peres felek maguk viselik az általuk előlegezett szakértői díjat. Megállapította továbbá, hogy a le nem rótt 900 000 Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint az ügyeletes tiszt a rendőrkapitányságon kiépített zárt láncú videó rendszer monitorát nem követte folyamatosan figyelemmel, ugyanakkor más személyt sem jelölt ki annak figyelésére, valamint nem gondoskodott rendkívüli őrállításáról sem, és felettesei felé sem jelezte, hogy munkaterhe miatt az előállító helyiségben elhelyezett személy folyamatos figyelemmel kísérését biztosítani nem tudja. Sem a büntetőeljárás, sem a peres eljárás során nem állt rendelkezésre a káreseményről készült videofelvétel. Ugyanakkor az előállító helyiségben történtek **M. L.** rendőrezredes által a felvételt megtekintő **P. Cs.** és **Dr. B. B.** rendőrök nyilatkozata alapján készült jelentés szerint megállapíthatóak voltak. **Dr. B. B.** tanú bizonytalan tartalmú vallomást tett, de az nem áll ellentétben **P. Cs.** egyértelmű nyilatkozatával és a tanúk meghallgatása előtt időben korábban készült jelentéssel, ezért a tényállást **P. Cs.** vallomása és **M. L.** rendőrezredes jelentése alapján állapította meg. Ennek megfelelően 28 perccel azt megelőzően, hogy felfedezték az önakasztást, **R. V.** szétlépte a pólóját, leszakította a nyaki részen található passzrészt, annak egyik végét a nyakára kötötte, a másik végét az elválasztó rácsra rögzítette, majd letérdelt, ezt követően körülbelül 7 percig tudatos mozgás volt megfigyelhető, ami lelassult, majd 8-10 perccel az utolsó tudatosnak tűnő mozgást követően a halál beállta valószínűsíthető, és csak ezután 10-12 perc múlva fedezték fel az önakasztást. A perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény szerint az akasztás és a halál beállta közötti időintervallum pontosan nem határozható meg, az 0,5 - 3 perc közötti időszak lehetett. Ha azonnal észlelik az önakasztást, és azonnal levágják az akasztó eszközről, akkor reális esély lett volna a túlélésre. Mindezekből következően, amennyiben az ügyeletes tiszt a szabályokat betartva jár el és/vagy folyamatosan figyeli az előállító helyiségben történeteket, illetve más személyt jelöl ki a folyamatos figyelésre, akkor megfelelő időben észleli az önakasztásra irányuló szándékot, és bizonyos, hogy a halált így megakadályozza. Az okozati összefüggés ezért az alperes alkalmazottjának mulasztása és néhai **R. V.** halálának bekövetkezése között megállapítható.

A vagyoni károk közül a felperes részben számlák becsatolásával, részben **L-né M. M.** tanúvallomásával igazolta azt, hogy a sírhely megváltásával és egyéb temetkezési szolgáltatásokkal 133 000 Ft költsége; **L-né M. M., H. Á.** és **H. I.** tanúk vallomásával bizonyította, figyelemmel a helyben szokásos temetési költségre, hogy a temetési szertartással 17 000 Ft költsége, továbbá a helybeli szokások szerint három napig tartó

virrasztás miatt, figyelemmel a mintegy 30-40 fő részvételére, személyenként 1 000 Ft alapul vételével 40 000 Ft költsége; **H. A.** és **H. I.** tanúk vallomásával bizonyította, hogy az elhunyt részére temetés céljából öltöny vásárlásával 15 000 Ft költsége, koszorú vásárlásával 5 000 Ft költsége merült fel. A halotti tor költségét és további vagyoni kárait azonban megfelelően bizonyítani nem tudta, mindezek alapján a vagyoni kár összegét a bíróság 210 000 Ft-ban állapította meg. A felperes életvitelében hátrányos változás következett be, mert addigi társát elvesztette, életkoránál és betegségénél fogva új társ kapcsolat kialakítása nehéz. Élettársa halála miatt külön lakását a temetési költségek fedezése miatt el kellett adnia, valamint betegségeire tekintettel gyakran segítségre szorul, így önálló életet folytatni nem tud. Ugyanakkor lelki egészségkárosodása nem alakult ki, gyermeke családjában él, róla életkorának és egészségi állapotának megfelelően gondoskodnak. Ezeket figyelembe véve a káreseménykori értékviszonyok szerint 2 000 000 Ft összeg alkalmas a nem vagyoni sérelmek megfelelő kompenzálására. Mindezek alapján összesen 2 210 000 Ft vagyoni és nem vagyoni kár, valamint a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése alapján a káresemény bekövetkezésétől számított törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, és ezt meghaladóan utasította el a felperes keresetét. A Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének b) pontja és (6) bekezdése alapján a felperes részére jogi képviselői munkadíj mint perköltség megfizetésére figyelemmel arra is, hogy az alperes perköltség igényt nem terjesztett elő. Az alperes illetékmentessége folytán az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az első fokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérte elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára kötelezését, másodlagosan kérte az ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, első- és másodfokú perköltségében marasztalását. A fellebbezésben előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg. A videofelvételt megtekintő rendőrök nyilatkozatai alapján ugyanis az állapítható meg, hogy mintegy 40 másodperc alatt zajlott le azon eseménysor, hogy néhai **R. V.** a pólóját széttépte, a passzrész egyik végét a nyakára, másik végét az elválasztó rácsra kötötte, és a rács mellé letérdelt. Figyelemmel arra, hogy az orvosszakértői vélemény szerint önakasztás után 30 - 180 másodperc alatt irreverzibilis agykárosodás lép fel, és beáll a halál, amennyiben az eseménysorozatot az ügyeletes tiszt azonnal észleli, a kulcsot magához veszi, az előállító helyiségig elrohan, kinyitja annak ajtaját, levágja a kötelet, ennyi idő alatt a halál bekövetkezését megakadályozni már nem tudta volna. A vagyoni kártérítés címén megítélt 210 000 Ft összeget a felperes megfelelően nem bizonyította, az általa becsatolt készpénzfizetési számlák ellentétben állnak a temetkezési vállalkozó előzetes kalkulációjával, csak utólagosan kerültek kiállításra, hiteles számviteli dokumentumnak nem tekinthetők, nem igazolják sem az összegszerűséget, sem azt, hogy az összeget a felperes fizette volna ki. Hivatkozott továbbá arra, hogy iratellenes az ítéleti megállapítás, amely szerint az alperes perköltséget nem igényelt, mivel több beadványában és nyilatkozatában is bejelentette perköltség igényét. A felperes jelentős részben az eredeti kereseti követeléshez képest pervesztes lett, ezért nem kötelezhette volna az elsőfokú bíróság az alperest perköltség megfizetésére.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását, az alperesnek másodfokú perköltségében marasztalását kérte azzal, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást részletesen lefolytatta, a tényállást feltárta, abból megalapozott jogkövetkeztetést vont le. Az alperes fellebbezése csupán a bizonyítékok eltérő értékelésén alapul.

Az ítélet tábla az első fokú ítéletnek a keresetet részben elutasító rendelkezéseit a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette, a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja szerint tárgyaláson kívül bírálta el, és azt a következők szerint csak kisebb részben tartotta alaposnak:

A Pp. 4. §-ának (2) bekezdése szerint ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

A fenti jogszabályhely a szabad bizonyítási rendszerben abszolút kötöttséget jelent a polgári bíróság számára, amelynek a következménye, hogy az eljáró polgári bíróság nem vitathatja a büntetőeljárásban a vádlott terhére rótt bűncselekményt és az azt megalapozó tényeket. A kötöttség nem csupán a büntetőjogi felelősség megállapítása, hanem az azt megalapozó törvényi tényállás tekintetében is fennáll. Amennyiben a bűncselekmény törvényi tényállási eleme az eredmény bekövetkezése, a polgári bíróság nem tehet olyan megállapítást, hogy a büntetőjogi felelősséget megalapozó magatartás (tevékenység, mulasztás) a büntetőjogi felelősséget megalapozó eredménnyel nem járt, hiszen ebben az esetben elvitatná a jogerős ítélettel már megállapított bűncselekmény elkövetését. A büntetőügyben eljáró bíróságnak a jogerős ítélete a bűncselekmény elkövetése és az annak alapjául szolgáló tények körében köti a polgári perben eljáró bíróságot (BDT 2010. 2249).

A jogerős büntetőbíróági ítélet az alperes alkalmazottjának büntetőjogi felelősségét az elkövetéskor hatályos Btk. 348. §-ának (1), (2) és (4) bekezdése szerint állapította meg. A gondatlanságból elkövetett kötelességszegés szolgálatban bűncselekménynek nem törvényi tényállási eleme a jelentős hátrány bekövetkezése, hanem csak a jelentős hátrány veszélye. A jogerős első- és másodfokú büntetőítélet indokolása ugyan tartalmazta a történeti tényállás meghatározásakor a jelentős hátrány tényleges bekövetkezését is, azonban a Pp. 4. §-ának (2) bekezdéséből következően mindez már a polgári bíróságot nem köthette, tehát az alperesi alkalmazott mulasztása és a halál bekövetkezése közötti okozati összefüggést vizsgálnia kellett.

A jelen perben az alkalmazott által munkaviszonyával összefüggésben okozott kárért való felelősségnek a Ptk. 348. §-a (1) bekezdése szerint alkalmazandó Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése értelmében aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni; mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A kártérítési felelősségi alakzat feltételei: 1./ a kár bekövetkezése, 2./ jogellenes károkozó magatartás, 3./ felróható károkozó magatartás, 4./ okozati összefüggés a kár bekövetkezése és a károkozó magatartás között. A károsultnak kell bizonyítania a kár

bekövetkezését, összecszerűségét, a károkozó magatartás és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggést, míg a károkozót terheli annak a bizonyítása, hogy a károkozás nem volt jogellenes, illetve a kár elhárítása, megelőzése érdekében úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

A kár bekövetkezése, tehát **R. V.** halála nem vitatott, a jogellenességet pedig a károkozás általános tilalma megalapozza. A kártérítési felelősség megállapítása szempontjából tehát az okozati összefüggés és a felróhatóság alóli kimentésnek van jelentősége, annak a figyelembevételével, hogy a szolgáltatban gondatlanságból elkövetett kötelességszegés és ezáltal legalább a jelentős hátrány veszélyének a bekövetkezése a polgári bíróság által nem vitatható.

Az alperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy amennyiben azonnal észlelik **R. V.** öngyilkosságra irányuló szándékát, a káreseményt elhárítani nem lehetett volna, a haláleset biztosan bekövetkezett volna. Fellebbezésében az alperes az orvosszakértői vélemény azon részét idézte, mely szerint az önakasztás után 30 - 180 másodperc alatt irreverzibilis agykárosodás lép fel, és beáll a halál. Mindezt azonban abból a feltételezésből kiindulva adta elő, mely szerint a póló szétszakítása, a passzrész a nyakra és a rácsra kötözése, a rács mellé letérdelés mintegy 40 másodperces folyamata már egyben azonnal sikeres öngyilkosságot is jelentett. Ez a következtetés azonban a rendelkezésre álló adatokból nem állapítható meg, azokkal kifejezetten ellentétes. A felvételt megtekintő valamennyi tanú és a jelentés egyezően az önakasztás hosszabb folyamatát adta elő, a jelentés szerint a rács mellé letérdelés után még kb. 7 percig tudatos mozgás figyelhető meg, ami lelassul; a büntetőeljáráshoz **P. Cs.** tanúvallomásaiban azt adta elő, hogy miután a rács elé ült, többször ráengedte magát; **Dr. B. B.** tanúvallomásaiban is úgy nyilatkozott, hogy miután leült a rács elé, fészkelődött, hol lefeküdt, hol felült, miután a madzagot a nyakára kötötte, hol jobbra dőlt, hol balra dőlt, hol megfordult, tehát elég sokáig változtatta a helyzetét. Mindebből tehát az önakasztás hosszabb folyamatára lehetett következtetni azt követően, hogy az erre irányuló szándék gyanúja a felvételen látottak alapján felmerülhetett. Mindezek alapján okszerű, a logikai szabályokkal egyező volt az elsőfokú bíróság azon következtetése, hogy amennyiben az alperes részéről az előállító helyiséget folyamatosan figyelemmel kísérik, a halál bekövetkezése elhárítható lett volna.

Alaptalanul vitatta az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított vagyoni kár tőkeösszegét.

A Pp. 3. §-ának (5) bekezdése szerint, ha a törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. A Pp. 206. §-ának (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A szabad bizonyítási rendszer mind a bizonyítékok felhasználása, mind azok bizonyító erejének értékelése során a polgári perrendtartás általános szabálya. Mindebből az következik, hogy vagyoni kárai felmerülését a felperes nem csak hiteles számviteli dokumentummal, hanem egyéb módon - így egyszerű magánokirattal, tanúvallomással, a felek nyilatkozataival - is bizonyíthatja, a bíróság bármilyen bizonyítékot felhasználhat, amely a tényállás megállapítására alkalmas. A bizonyítékok szabad mérlegelése során a bíróság azt értékeli, hogy a fél tényállítását az általa rendelkezésre bocsátott bizonyíték alátámasztja-e vagy sem, a bíróság által megállapított tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik, megfelel az alapvető logikai szabályoknak. A bíróság szabad mérlegelésének korlátját az indokolási kötelezettség alkotja, amely során az ítéletben meg kell jelölnie a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett körülményeket, a bizonyítékoknak tulajdonított bizonyító erőt.

Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során azt értékelte, hogy bár a temetéssel felmerült költségek megfizetését nagyobb részben a felperes okiratokkal bizonyítani valóban nem tudta, azonban **H. I.** és **H. Á.** tanúvallomásaikban egyezően előadták, hogy a temetés költségeit a felperes fizette meg, az elhunyt eltemettetése céljából új öltönyt és koszorút vásárolt, valamint a temetést 2-3 napos, 30-40 fő részvételével zajló virrasztás előzött meg, amely során a résztvevőknek a felperes biztosított ellátást; **L-né M. M.** temetkezési vállalkozó tanúvallomásában pedig nyilatkozott a másolatban csatolt 18 750 Ft és 104 250 Ft összegű készpénzfizetési számlákban meghatározott szolgáltatási díjak felperes részéről történt megfizetéséről, a temetés időszakában és helyszínén szokásos szertartási költségek összegéről és a virrasztás hagyományáról. Mindezek alapján nem volt a periratokkal ellentétben álló, okszerűtlen, a logikai szabályoknak ellentmondó az a következtetés, hogy néhai **R. V.** eltemettetésével összefüggésben a felperes 133 000 Ft temetkezési szolgáltatás díját, 17 000 Ft temetési szertartás költségét, 15 000 Ft öltöny vételárát, 5 000 Ft koszorú árát, valamint a virrasztással felmerült 40 000 Ft költséget megfizetett.

Nem osztotta azonban az ítéletábra a vagyoni kár tőkeösszege után az első fokú ítéletben meghatározott késedelmi kamatfizetési kezdő időpontot. Az elsőfokú bíróság helytállóan hívta fel a kártérítés esedékessége szempontjából a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdését, azonban azt nem megfelelően alkalmazta. A per adataiból egyértelmű, hogy a vagyoni kár részeként elfogadott költségeket nem **R. V.** halálának a napján, tehát 2010. július 9. napján fizette meg a felperes, ebből következően ez nem lehet a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja. A rendelkezésre álló peradatokból a kárösszegek felmerülésének időpontja egyértelműen nem állapítható meg, a tényállást ebben a részben az ítéletábra **H. I.** tanúvallomása alapján állapította meg annyiban, hogy a tanú előadása szerint a felperes másfél héttel **R. V.** halála után eladta a közösen használt házat, és a vételárát a temetés költségeire használta fel. Mindezek mérlegelése alapján a vagyoni károk 2010. augusztus 1. napi felmerülését határozta meg, és ennek megfelelően állapította meg a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját.

Nem találta indokoltnak az ítéletábra - a fellebbezéssel összecszerúságában nem is támadott - nem vagyoni kártérítés összegének a leszállítását sem.

A nem vagyoni kártérítés funkciója az, hogy a károkozó magatartás következtében olyan hátrányok keletkeznek, amelyek kiegyenlítése elvileg egyenértékű lehetőségek biztosítása révén pénzbeli kártérítéssel megalapozható, és összegének meghatározása során a bíróságnak azt kell mérlegelnie, hogy a károkozó magatartás következtében a károsult személyhez fűződő jogai mennyiben sérültek, és így kell gondos mérlegelés alapján meghatározni azt az összeget, amely alkalmas a sérelem mértékének megfelelő kompenzálására. A jogintézmény kizárólag akkor töltheti be célját, ha a jogellenes magatartás következtében keletkeznek olyan hátrányok, amelyek kiegyenlítése pénzbeli kártérítéssel megalapozható (BDT 1999. 44 és BDT 2003. 865).

A bírói gyakorlat széles körben alkalmazza a Pp. 163. §-ának (3) bekezdésén alapuló köztudomású tények elfogadása szerinti bizonyítást, mely szerint a bíróság külön bizonyítás nélkül is valónak fogadhat el köztudomású tényeket, így elfogadhatja, hogy a személyiségi jog a károsultnál feltétlenül eredményezett valamilyen hátrányt (így Pécsi Ítéltábla Pf.I.20.254/2010/8., Pécsi Ítéltábla Pf.III.20.420/2009/5., Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.213/2010/6). A hozzátartozó elvesztése miatt sérül a teljes családban éléshez fűződő elismert személyiségi jog, amelyet a jogalkalmazás az elhunythoz fűződő kapcsolat szorossága, a család megszűnő funkcióinak jellege, az életvitelben bekövetkező nyilvánvalóan hátrányos változás alapján nem vagyoni kárként elismert. Az elsőfokú bíróság helytállóan tárta fel azokat a körülményeket, amelyek a nem vagyoni kártérítés alkalmazását indokolják, annak összecszerűségét a rendelkezésre álló adatok szerint megfelelően határozta meg, káreseménykori értékviszonyok szerint 2 000 000 Ft összeg szükséges és egyben elégséges a felperest ért nem vagyoni sérelmek kompenzálására, ezért az első fokú ítéletnek a nem vagyoni kártérítés részében marasztaló rendelkezéseit az ítéltábla helybenhagyta.

Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a vagyoni kártérítés tőkeösszege után a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja tekintetében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint a rendelkező rész szerint megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

Helytállóan hivatkozott arra a fellebbezésében az alperes, hogy iratellenes az ítéleti megállapítás, hogy az alperes perköltség igényt nem terjesztett elő. Ezzel szemben több előkészítő iratában (P.21.911/2012/13/A/1. 4. oldal és P.21.911/2012/14. 3 oldal, közvetlenül a tárgyalás berekesztése előtt P.21.911/2012/19. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal) kifejezetten előterjesztette jogtanácsosi munkadíj iránti igényét. A keresetben követelt és az ítéletben meghatározott vagyoni és nem vagyoni károk összegei közötti lényeges eltérés miatt a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése nem alkalmazható. Összevetve azonban a per tárgyát, a kártérítés összecszerű megállapításának bírói mérlegelését, az elsőfokú eljárásban a felperes kisebb részbeni, a másodfokú eljárásban teljes pernyertességét, összességében az ítéltábla a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy megváltoztatva az alperes perköltségben marasztalásra vonatkozó első fokú ítéleti rendelkezést, a peres felek az első- és másodfokú eljárásban felmerült összes költségüket maguk kötelesek viselni.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a kereseti és fellebbezési illetéket pervesztességéhez igazodó részben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli, míg a felperest a pervesztességéhez igazodó kereseti illeték megfizetése alól az ítélet az Itv. 62. §-ának (2) bekezdése alapján mentesítette; ezért a le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték egészében az állam terhén maradt.

D e b r e c e n, 2014. február 11.

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő